

La participació catalana al II Premi Mediterrani del Paisatge

Les candidatures presentades des de Catalunya han obtingut dos dels vuit guardons atorgats pel II Premi Mediterrani del Paisatge: una candidatura guanyadora i una menció especial. Els premis es van concedir el passat mes de juny a Sevilla, en el marc del seminari de cloenda del projecte PAYS.DOC, una iniciativa compartida entre 14 institucions europees mediterrànies que s'emmarca en el programa europeu INTERREG IIIB MEDOCC, i en què la Generalitat de Catalunya, a través de la Direcció General d'Arquitectura i Paisatge, ha participat activament. La finalitat d'aquest projecte és consolidar una plataforma per a la sensibilització de la societat i de les institucions públiques envers la construcció conscient d'un paisatge mediterrani harmoniós i dotat de valors, des de la diversitat i les especificitats d'un àmbit històric i cultural comú.

La concessió de premis fou decidida per un jurat internacional format pels següents membres:

- Olga Christopoulou (Grècia). Professora del Departament de Planificació i Desenvolupament Regional i Territorial de la Universitat de Tessàlia.
- Beatrice Ferrario, en substitució de Philippe Daverio (Itàlia). Crítica d'art i periodista.
- Juan Fernández Lacomba (Andalusia). Pintor i historiador de l'art.
- Emmanuel Lopez (França). Director del Parc Nacional de Port-Cros i actual delegat nacional del Conservatori del Litoral Francès.
- Hans Michael Shober (Alemanya). Paisatgista i col·laborador del projecte LOTO.

Els premis s'atorgaren per a quatre categories:

- A. Plans, programes i projectes. Instruments que defineixen una ordenació d'un territori duta a terme amb sensibilitat paisatgística, tot tenint en compte tant la lògica de l'indret com la seva inserció contextual.
- B. Activitats i obres realitzades. En el seu sentit més ampli, són actuacions d'arquitectura o enginyeria civil que es defineixen per la cerca d'una relació amb el context paisatgístic o per la seva capacitat de construir nous paisatges contemporanis.
- C. Sensibilització. Promoció d'activitats per a l'ús dels recursos paisatgístics, o en què es difongui la consciència del valor del paisatge.
- D. Activitats creatives i de comunicació. Iniciatives que, a través de les pròpies activitats artístiques o professionals, han estimulat l'atenció de la comunitat vers els seus paisatges.

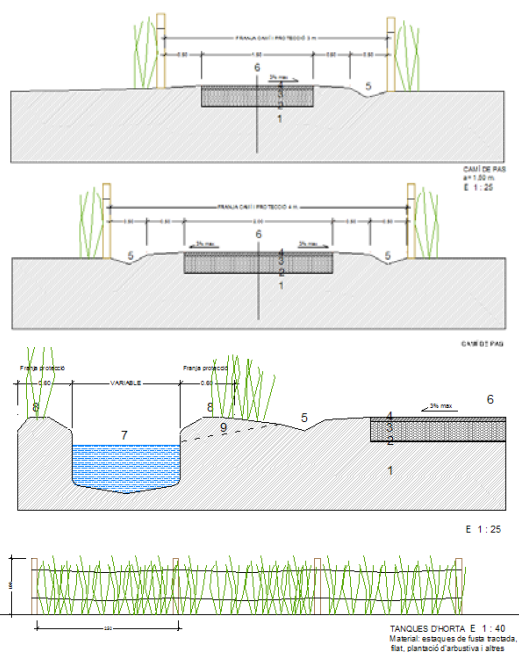
El propòsit dels premis és conformar un *Catàleg de bones pràctiques en el paisatge*, l'edició del qual es preveu dins de l'any 2007 i que es pretén que

doni continuïtat al catàleg del I Premi Mediterrani del Paisatge, editat el 2001.¹ El catàleg d'aquest II Premi vol contribuir a la difusió de les bones pràctiques en matèria de paisatge, això és, experiències capaces d'imprimir creativitat en els projectes, qualitat en les intervencions paisatgístiques i eficàcia en la comunicació dels valors dels paisatges. El sentit de les bones pràctiques en el si del projecte apareix àmpliament explicat i referit en una publicació recent.²

Cada institució participant al projecte PAYS.DOC va triar cinc projectes per representar-la al concurs. En el cas de Catalunya, es va fer una convocatòria pública del II Premi mitjançant Ordre del Departament de Política Territorial i Obres Públiques, el termini de presentació de candidatures de la qual s'exhauria el 17 de juny del 2006.³ El comitè de selecció català, format per representats de cinc departaments de la Generalitat (Política Territorial i Obres Públiques, Agricultura, Cultura, Economia i Medi Ambient), reunit el 16 d'octubre del 2006, escollí les següents cinc candidatures d'un total de vint-i-dues presentades:

- *Pla especial de les Hortes de Santa Eugènia*, elaborat per l'Ajuntament de Girona. Per a la categoria A.
- *Pla director del Parc Territorial de Collegats-Terradets*, elaborat pel Consell Comarcal del Pallars Jussà i Jornet-Llop-Pastor SCP. Per a la categoria A.
- *Restauració paisatgística del dipòsit controlat de la Vall d'en Joan*, elaborat per l'Entitat Metropolitana del Medi Ambient, Batlle i Roig Arquitectes i Teresa Galí. Per a la categoria B.
- *Una finestra oberta al paisatge*: el web de l'Observatori del Paisatge de Catalunya. Per a la categoria D.
- *Biennal Europea del Paisatge*, organitzada pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i la Universitat Politècnica de Catalunya. Per a la categoria D.

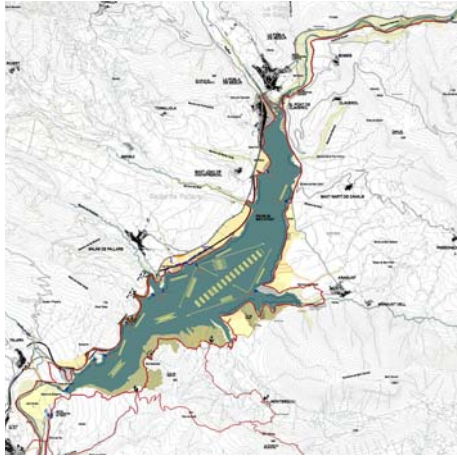
El *Pla especial de les Hortes de Santa Eugènia* pretén protegir i recuperar el paisatge agrari que perviu en aquest regadiu històric de Girona. Hom parteix de la base que aquesta zona constitueix una peça verda essencial dins del mosaic de la ciutat i, tenint en compte els valors ecològics que hi són presents, es proposa una intervenció integral a l'àrea que, a més, permeti mantenir-hi la connectivitat ecològica amb la ribera del riu Ter. S'hi analitzen els recs, els camins, les barraques, els parcel·lars i els usos del sòl i s'hi proposa un tractament paisatgístic. Alhora, es promou la creació de zones humides entre les hortes i el llit fluvial.

¹ ACOSTA, G. i altres [ed.] (2001): *Prix Méditerranéen du Paysage|Premio Mediterraneo del Paesaggio|Premio Mediterraneo del Paisaje*. Sevilla: Consejería de Obras Públicas y Transportes.

² ACOSTA, G. (2007): "Buenas prácticas para el paisaje mediterráneo", *Paisajismo*, 10:42-47.

³ *Ordre PTO/229/2006, de 3 de maig, de convocatòria per a la selecció de treballs per a la formació del Catàleg de Bones Pràctiques per al Paisatge, i la selecció de candidatures per al II Premi Mediterrani del Paisatge en l'àmbit de Catalunya* (DOGC núm. 4633, 15/05/2006).

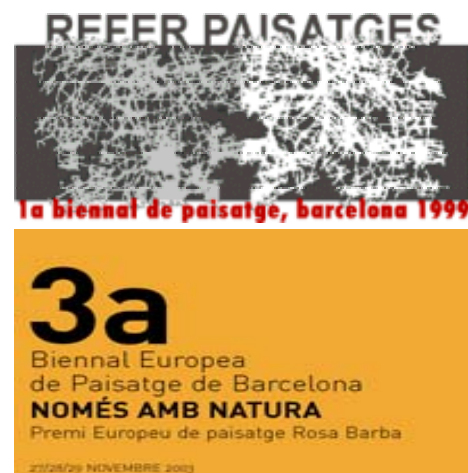
El Pla director del Parc Territorial Collegats-Terradets cerca una gestió patrimonial del territori per a l'enfortiment del desenvolupament local dels municipis del Pallars Jussà que en formen part. S'hi pretenen posar en valor els recursos identitaris de l'àrea (geologia, paleontologia, arquitectura, etnografia, etc.) mitjançant un pla director pactat pel consell comarcal i els ajuntaments involucrats. El fil argumental del parc és la Noguera Pallaresa, amb els dos grans embassaments que la caracteritzen en el seu tram baixpallarès.

La restauració paisatgística de la Vall d'en Joan consisteix en la creació d'un nou paisatge per a les més de 60 ha ocupades des de 1974 per l'abocador metropolità, al bell mig del Garraf. L'obra, ja executada, ha permès convertir un espai degradat en un paisatge agrari, caracteritzat ara per terrasses, camps, fileres d'arbres, corriols i ramats. S'hi han emprat espècies autòctones, resistents a la sequera, i l'agricultura ha possibilitat que, en poc temps, el conjunt de la vall estigui ben integrat en l'entorn del massís.

El web de l'Observatori del Paisatge de Catalunya –Una finestra oberta al paisatge– pretén esdevenir un espai de comunicació, consulta i projecció de l'activitat de la institució que l'acull i, alhora, constituir una eina d'informació, formació i sensibilització sobre el paisatge a Catalunya, Espanya i el món. Disponible en quatre idiomes atesa la seva vocació internacional, està permanentment actualitzada i és d'accés senzill i obert per al conjunt del públic. Un 30% de les visites es fan des de l'estranger, cosa que en prova la seva popularitat.

La Biennial Europea del Paisatge constitueix un esdeveniment de comunicació i intercanvi que té lloc a Barcelona del 1999 ençà i que ha celebrat ja quatre edicions. Organitzada pel COAC i la UPC, des de la primera convocatòria ha esdevingut punt de trobada de paisatgistes d'arreu i, alhora, una eina de difusió per al món del paisatge a escala europea. La biennial convoca un premi (Premi Rosa Barba), es concentra en un simposi d'uns dos dies de durada i té una expressa voluntat de comunicació social (premsa, web, itineràncies, publicacions, etc.).

De les cinc candidatures catalanes, la *restauració paisatgística de la Vall d'en Joan* va merèixer el II Premi Mediterrani en la categoria d'obres realitzades (categoria que no tingué cap menció especial del jurat). Al seu torn, la *Biennal Europea del Paisatge* fou premiada amb una menció especial del jurat en la categoria d'activitats de comunicació en matèria de paisatge, alhora que hom donava el premi en aquesta categoria al programa *Espacio protegido* de la televisió pública andalusa.

Finalment, convé posar en relleu que, mitjançant la participació de Catalunya al projecte PAYS.DOC, hom té la voluntat de donar compliment a allò establert a la *Llei 8/2005, de 8 de juny, de protecció, gestió i ordenació del paisatge*, que disposa que la Generalitat ha de fomentar la sensibilització de la societat catalana, de les organitzacions privades i dels poders públics respecte del paisatge i, alhora, promoure l'intercanvi d'experiències i el suport a recerques i difusions de coneixements a l'efecte. La pròpia llei s'empara en el Conveni Europeu del Paisatge (Florència, 2000), promogut pel Consell d'Europa, que actualment és la base de la col·laboració entre institucions europees en matèria de paisatge.

Barcelona, 25 de juliol del 2007

Per a més informació, adreceu-vos a:

- ▶ [Portal dels Paisatges Mediterranis](#)
- ▶ [Pàgina oficial de la participació catalana en el projecte PAYS.DOC](#)
- ▶ [Política de paisatge del Govern de Catalunya](#)
- ▶ [Observatori del Paisatge de Catalunya](#)

Informació elaborada per

INSTITUT
D'ESTUDIS
TERRITORIALS
GENERALITAT DE CATALUNYA
UNIVERSITAT POMPEU FABRA